

Vergaderjaar 2004–2005

30 015

Voortgang bodemsanering

Nr. 3

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 11 mei 2005

De commissie voor de Rijksuitgaven¹ en de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer² hebben een aantal vragen aan de Algemene Rekenkamer voorgelegd over het rapport «Voortgang bodemsanering».

De Algemene Rekenkamer heeft deze vragen beantwoord bij brief van 11 mei 2005.

Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie voor de Rijksuitgaven,
B. M. de Vries

De Voorzitter van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Buijs

De griffier van de commissie voor de Rijksuitgaven,
Van der Windt

¹ Samenstelling:

Leden: Duivesteijn (PvdA), Crone (PvdA), Bakker (D66), ondervoorzitter, Rouvoet (CU), De Vries (VVD), voorzitter, De Haan (CDA), Atsma (CDA), Vendrik (GL), Halsema (GL), Kant (SP), Blok (VVD), Ten Hoopen (CDA), Balemans (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Van As (LPF), Rambocus (CDA), Gerkens (SP), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Varela (LPF), De Nerée tot Babberich (CDA), Aptroot (VVD), Blom (PvdA), Douma (PvdA), Stuurman (PvdA), Heemskerck (PvdA), Van Dam (PvdA), Schippers (VVD).

Plv. leden: Noorman-den Uyl (PvdA), Fierens (PvdA), Dittrich (D66), Van der Vlies (SGP), Van Egerschot (VVD), Mosterd (CDA), Kortenhorst (CDA), Van Gent (GL), Duyvendak (GL), De Ruiter (SP), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Schreijer-Pierik (CDA), Hofstra (VVD), Ferrier (CDA), Eerdmans (LPF), Omtzigt (CDA), Vergeer (SP), De Vries (CDA), Hermans (LPF), Mastwijk (CDA), De Krom (VVD), Smeets (PvdA), Van Heemst (PvdA), Smits (PvdA), Boelhouwer (PvdA), Kalsbeek (PvdA), Van Beek (VVD).

² Samenstelling:

Leden: Duivesteijn (PvdA), Hofstra (VVD), Buijs (CDA), voorzitter, Schreijer-Pierik (CDA), Van Gent (GL), Geluk (VVD), Snijder-Hazelhoff (VVD), Depla (PvdA), Van Oerle-van der Horst (CDA), Van As (LPF), Van Bochove (CDA), De Ruiter (SP), Duyvendak (GL), Huizinga-Heringa (CU), Koopmans (CDA), Spiess (CDA), Van Lith (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), Fierens (PvdA), ondervoorzitter, Timmer (PvdA), De Krom (VVD), Verdaas (PvdA), Kruijssen (PvdA), Samsom (PvdA), Hermans (LPF), Veenendaal (VVD).

Plv. leden: Crone (PvdA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Mastwijk (CDA), Ormel (CDA), Halsema (GL), Luchtenveld (VVD), Örgü (VVD), Dubbelboer (PvdA), Hessels (CDA), Van den Brink (LPF), Ten Hoopen (CDA), Vergeer (SP), Vos (GL), Van der Staaij (SGP), Vietsch (CDA), Sterk (CDA), Haverkamp (CDA), Koşer Kaya (D66), Gerkens (SP), Boelhouwer (PvdA), Verbeet (PvdA), Balemans (VVD), Waalkens (PvdA), Van Heteren (PvdA), Dijsselbloem (PvdA), Varela (LPF), Oplaat (VVD).

1

Wat zijn de belangrijkste verschilpunten tussen eerdere rapporten van de Algemene Rekenkamer over het bodembeleid en dit recente rapport? Wat zijn de belangrijkste overeenkomsten?

Ten opzichte van de eerdere onderzoeken zijn er verbeteringen in de informatievoorziening over de bodemsaneringsoperatie. Het landsdekkend beeld biedt de minister inzicht in de omvang en de locatie van de verontreinigingen. Daarnaast zijn er recent prestatie- en kostenindicatoren ontwikkeld. Met deze gegevens beschikt de minister nu over meer instrumenten om de bodemsaneringsoperatie aan te kunnen sturen.

Ook is in ons recente onderzoek gebleken dat het tweedelijns toezicht door de VROM-Inspectie op bodemsaneringen is verbeterd.

Anno 2005 resteert een aantal tekortkomingen waarvoor de Algemene Rekenkamer in haar eerdere rapporten al aandacht vroeg. Zo ontbreekt nog steeds een adequate planning van de bodemsaneringsoperatie als geheel, waarin zowel het aantal uit te voeren saneringen alsook de kosten, de financiering en de duur van de bodemsaneringsoperatie volledig en op een samenhangende wijze zijn opgenomen. Ook is er nog steeds onvoldoende aandacht voor kostenbeheersing. Verder is het eerstelijns toezicht door provincies en gemeente nog ontoereikend, waardoor de kwaliteit van de uitgevoerde saneringen niet afdoende is gewaarborgd.

De positie van de milieukundig begeleider is door de Algemene Rekenkamer in het recente rapport voor de eerste maal specifiek onder de aandacht gebracht als gevolg van haar verdiepte onderzoek naar de toezichtsketen.

2

Wat is de visie van de Algemene Rekenkamer op de wijze waarop het ministerie van VROM voorstelt te komen tot scenarioberekeningen; in het bijzonder ten aanzien van de aannames die hieraan ten grondslag liggen?

De Algemene Rekenkamer acht de kwaliteit van de uitgangspunten (aantal te saneren locaties en hiermee gemoeide kosten) van cruciaal belang voor de scenarioberekeningen. Deze uitgangspunten bepalen immers de opgaaf waarvoor de overheid zich gesteld ziet. Het aantal te saneren locaties dient op adequate wijze uit het landsdekkend beeld van de bodemverontreiniging te worden afgeleid. Daarbij moeten de gemaakte keuzes en de onzekerheidsmarges transparant worden gemaakt. Het aldus vastgestelde aantal locaties zou moeten doorwerken in de berekening van de kosten van de bodemsaneringsoperatie, waarbij ook marges zouden moeten worden aangegeven.

Een ander belangrijk aspect is een realistische inschatting van de gemiddelde kostprijs per type sanering.

Met de keuze voor een onafhankelijk en deskundig onderzoeksinstituut als het RIVM is een waarborg getroffen voor de kwaliteit van de scenarioberekeningen. Het RIVM is echter afhankelijk van de bovengenoemde kwaliteit van de uitgangspunten.

Tot slot wijst de Algemene Rekenkamer erop dat een langdurig traject als de bodemsaneringsoperatie verschillende onzekerheden kent, zoals inspanningen van marktpartijen, kostprijsontwikkeling, wijzigingen in wet- en regelgeving. Zij vindt het daarom van belang dat de aannames op gezette tijden worden geijkt op basis van de praktijkervaringen.

3

Heeft de regering een verklaring voor het feit dat de aanbevelingen van de VROM-Inspectie niet of nauwelijks ter hand zijn genomen?

Deze vraag is abusievelijk bij de Algemene Rekenkamer aangeleverd; zij is bedoeld voor de regering.

Welke suggesties heeft de Algemene Rekenkamer voor ketentoezicht op grondstromen?

De Algemene Rekenkamer heeft naar het ketentoezicht op grondstromen geen onderzoek verricht. In essentie is echter een belangrijk uitgangspunt dat alle schakels in de keten worden gedekt door onafhankelijk toezicht. Om deze reden vindt de Algemene Rekenkamer het van belang dat de onafhankelijkheid van de milieukundig begeleider is gewaarborgd. Ook dient duidelijkheid te bestaan over welke risico's er in de keten zitten. Een partij grond doorloopt verschillende stappen in de keten, zoals afgraven, transport, opslag en eindverwerking waarbij verschillende partijen zijn betrokken. Omdat de verantwoordelijke toezichthouder per stap verandert, zal vastgelegd dienen te worden wie toezicht houdt en waar het toezicht op is gericht. Sluitende afspraken, samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de verschillende toezichthouders in de keten zijn daarom van groot belang.